

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง การอธิบายคุณค่าของเรื่อง

ครูผู้สอน ครูประเมษฐ ศรีกำเหนิด
ครูคณิตา หนูนอนันต์

การอธิบายคุณค่า ของเรื่อง

อ่านบทเสภา... น่าสนุก

บทเสภา

๑ แม่รักลูกลูกก็รู้ยู่ว่ารัก
จะกินนอนนอนว่าเมตตาเตือน
แม่วันทองของลูกจงกลับบ้าน
จะก้มหน้าลาไปมิได้กลัว

คนอื่นสักหมิ่นแสนไม่แม่นเหมือน
จะจากเรือนร้างแม่ไปแต่ตัว
เขาจะพาลว่ารุ่นแม่ทูนหัว
แม่อย่ามัวหมองน้กจงหักใจ... ๓๑๐

เมื่อนักเรียนอ่าน
บทเสภาดังกล่าวแล้ว
รู้สึกอย่างไร

นักเรียนคิดว่าความ
ไพเราะของบทเสภา
เกิดจากสิ่งใด

วรรณคดีเรื่อง ขุนช้าง ขุนแผน ตอน
กำเนิดพลายงาม นอกจากจะให้ความสนุกสนาน
เพลิดเพลินแล้ว ยังมีคุณค่าที่เป็นประโยชน์กับ
ผู้อ่านจึงต้องสามารถอธิบายคุณค่า
ของวรรณคดีได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการอธิบายคุณค่าของวรรณคดีหรือวรรณกรรมได้
๒. อธิบายคุณค่า และข้อคิด จากวรรณคดีหรือวรรณกรรมได้
๓. เห็นประโยชน์จากข้อคิดและสามารถนำไปปรับใช้ใน
ชีวิตประจำวัน

หลักการอธิบายคุณค่า

จากวรรณคดีและ

วรรณกรรม

หลักการอธิบายคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรม

๑. คุณค่าด้านวรรณศิลป์
๒. คุณค่าด้านเนื้อหา
๓. คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม
๔. คุณค่าที่ได้รับจากเรื่องที่อ่าน
ไปใช้ในการดำเนินชีวิต

๑. คุณค่าด้านวรรณศิลป์

ความงาม ความไพเราะของบทประพันธ์ ซึ่งเกิดจากการเลือกใช้คำ สำนวนที่ได้รส ได้ความหมายลึกซึ้งกินใจ

- การเล่นเสียง
- การเล่นคำซ้ำ
- การใช้ภาพพจน์

๒. คุณค่าด้านเนื้อหา

สาระที่ผู้อ่านได้รับ
จะเป็นความรู้ หรือข้อคิดก็ได้

๓. คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม

การสะท้อนภาพสังคมในแต่ละยุคสมัย
แสดงถึงความเชื่อ ค่านิยม
วัฒนธรรมประเพณี

๔. คุณค่าที่ได้รับจากเรื่องทีอ่านไปใช้ในการดำเนินชีวิต

การนำความรู้ แนวคิด หรือบทสอนต่าง ๆ

จากวรรณคดีและวรรณกรรม

ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้จริง

“เปิดหีบสมบัติวรรณคดี”

ฝ่ายผีพรายนายขุนแผนแค้นขุนช้าง
อุตสาห์จ้างขอนใหญ่ให้เขย็อน
แล้วเป่าแก้วแผลหายละลายเลื่อน
เจ้าพลายเคลื่อนคลายพีนเหมือนตีนนอน

คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม

“สะท้อนความเชื่อเรื่อง ผี”

ดูक्रमครึก**พฤษ**ษาป่าสังกัด
ไม่แกว่งกวัดก้านกิ่งประวิงไหว
จันทร็ร็องก้องเสียงเคียงเรไร
ทั้ง**ล**อง**น**เริ่อยแร่แวงแววับ

คุณค่าด้านเนื้อหา

“สะท้อนความสัมพันธ์ระหว่าง
มนุษย์กับธรรมชาติ”

จึงเย็บใ้ใส่ขนมกับส้มล้้ม
ทั้งแะอื่่มจันอับลูกพลับหวาน
แหวนราคาห้าซ่งทองบางตะพาน
ล้วนต้องการเก็บใส่ในใ้้น้อย

คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม

“สะท้อนวิถีชีวิต”

พอจวนพลบพบฝูงจิ้งจอกน้อย
วิ่งร่อยร่อยตามเขาแล้วเห่าหอน
เสียงเส้นโลมาให้อาหาร
ถึงดงดอนแดนบ้านกาญจน์บุรี

คุณค่าด้านวรรณศิลป์

“สะท้อนอารมณ์ที่หวาดหวั่นประหลาด”

มะยมใหญ่ในบ้านกินหวานนัก
กูไปลักบ่อยบ่อยแกคอยจับ
พอฉวยได้อ้ายขิกหยิกเสี้ยยับ
ร้ายเหมือนกับผีเสื้อแกเหลือตัว

คุณค่าด้านวรรณศิลป์

“สะท้อนอารมณ์ขัน”

เสียแรงลูกผูกใจจะได้ฟัง
พ่อโกรธซึ่งสิ่งไรเป็นใหญ่หลวง
ไอ้มีพ่อก็กไม่เหมือนเพื่อนทั้งปวง
มีแต่หลวงลูกรักไปหักคอ

คุณค่าด้านเนื้อหา

“สะท้อนปัญหาเด็กถูกคนใกล้ชิด
ในครอบครัวทำร้าย”

ใบงานที่ ๒ เรื่อง คุณค่าจากเรื่องขุนช้างขุนแผน
หน่วยเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ขุนช้างขุนแผน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง อธิบายคุณค่าของเรื่อง ขุนช้างขุนแผนตอนกำเนิดพลายงาม
รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองและวิเคราะห์คุณค่าด้านต่าง ๆ ที่ปรากฏพร้อมเขียน
อธิบายให้ชัดเจน

๑. คิ้วกระหม่นเป็นลางแต่กลางวัน ให้วันวันหวิวหวิวทิวทิวนอน
คุณค่าด้าน _____

๒. จะบนทูลสุราร่ำว่าครบ ขอให้พบลูกตัวซุนหัวเอ๋ย
คุณค่าด้าน _____

๓. แม่รักลูกลูกก็รู้ว่ายูว่ารัก คนอื่นสักหมิ่นแสนไม่แค้นเหมือน
จะกินนอนนอนว่าเมตตาเดือน จะจากเรือนร้างแม่ไปแต่ตัว
คุณค่าด้าน _____

๔. พ่อไปตีศรีสวัสดิ์ก่าจัดภัย จนเติบโตใหญ่ยิ่งยวดได้บวชเรียน
คุณค่าด้าน _____

๕. ลูกก็แลดูแม่แม่ดูลูก ต่างพันผูกเพียงว่าเลือดตาไหล
สะอื้นรำอาลาด้วยอาลัย แล้วซึ้งใจจากนางตามทางมา
เหลียวหลังยังเห็นแม่แลเขม้น แม่ก็เห็นลูกน้อยสละห้อยหา
แต่เหลียวเหลียวเลี้ยวลับวิบูลญาณ ไ้อ้เปล่าตาต่างสะอื้นยิบตะลึง
คุณค่าด้าน _____

ใบงาน

เรื่อง คุณค่าจากเรื่องขุนช้างขุนแผน

นักเรียนแต่ละกลุ่ม ระดม
ความคิดหาคุณค่าและแนวคิดที่ได้
จากเรื่อง ขุนช้าง ขุนแผน ตอน
กำเนิดพลายงาม

(กำหนดเวลา ๑๐ นาที)

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

๑. ให้นักเรียนระดมความคิดหาคุณค่า และแนวคิดจากเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม
๒. สรุปลุคุณค่าและแนวคิดที่ได้ลงในใบงานเรื่อง คุณค่าจากเรื่องขุนช้างขุนแผน

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑. ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมกลุ่ม

๒. แนะนำนักเรียน

ในการทำกิจกรรม

๓. อธิบายเพิ่มเติม

เสริมความเข้าใจ

มาเฉลยกันดีกว่า...

คิ้วกระหม่นเป็นกลางแต่กลางวัน ให้ห้วนห้วนหิวหิวหิวหาวนอน

คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม

คำว่า “คิ้วกระหม่น” แสดงให้เห็นถึงความเชื่อของคนไทยว่าหากมีอาการคิ้วกระหม่น จะเกิดเรื่องราวที่ไม่ดีเกิดขึ้น หรือเกิดเหตุร้ายขึ้น

จะบนหมุสุรารำว่าครบ ขอให้พบลูกตัวทูนหัวเอ๋ย

คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม

คำว่า “บน” แสดงให้เห็นเรื่องการไหว้หรือขอสิ่งศักดิ์สิทธิ์
ที่นับถือ หากได้สิ่งของตามประสงค์และจะต้องนำไปถวาย
เพื่อเป็นการแก้บน เป็นความเชื่อที่ปรากฏทุกยุคทุกสมัย

แม่รักลูกลูกก็รู้ที่อยู่ว่ารัก
จะกินนอนวอนว่าเมตตาเตือน

คนอื่นสักหมิ่นแสนไม่แม่นเหมือน
จะจากเรือนร้างแม่ไปแต่ตัว

คุณค่าด้านเนื้อหา

จากบทร้อยกรองแสดงให้เห็นความรักของแม่ที่มีต่อลูกและ
ความรักของลูกที่แสดงออกกับแม่ เป็นความรักที่บริสุทธิ์

พ่อไปตีศรีสวัสดิ์กำจัดภัย จนเติบโตใหญ่ยิ่งยวดได้บวชเรียน

คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม

คำว่า “บวชเรียน” แสดงให้เห็นว่าลูกผู้ชายจะได้รับการศึกษา
มากกว่าผู้หญิงคือ การมีโอกาสได้บวชเรียนหรือได้เข้าศึกษาในวัด
ครูผู้สอนคือพระสงฆ์ ผู้หญิงจะมีค่านิยมคือ การเป็นแม่บ้านแม่เรือน

ลูกก็แลดูแม่แม่ดูลูก
สะอื้นร่ำอำลาด้วยอาลัย
เหลียวหลังยังเห็นแม่แลเขม่น
แต่เหลียวเหลียวเลี้ยวลับวับวิญญูณณ์

ต่างพันผูกเพียงว่าเลือดตาไหล
แล้วแข็งใจจากนางตามทางมา
แม่มก็เห็นลูกน้อยละห้อยหา
โื้อเปล่าตาต่างสะอื้นยืนตะลึง

คุณค่าด้านวรรณศิลป์

การใช้คำสัมผัสในที่ไพเราะทั้งสัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะ เช่น พัน-ผูก-เพียง, อำลา-อาลัย, เหลียว-หลัง, เลี้ยว-ลับ, วับ-วิญญูณณ์ ปรัชการการใช้คำซ้ำ คือ เหลียวเหลียว ฯลฯ และยังแฝงข้อคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตได้จริง

คุณค่าจากเรื่อง
ขุนช้างขุนแผน

สะท้อนให้เห็นภาพของวิถีชีวิตของคนไทยในอดีต

เด็กนิยมไว้ผมจุก

นุ่งผ้าโจงกระเบน

ความเชื่อเรื่องผี

การเดินทาง

หมอต๋ายะทำคลอด

การมีคู่ครอง

การเล่นของเด็ก

การเชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ข้อคิดคติสอนใจ

ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว

ความรักความผูกพันระหว่างแม่กับลูก

เกิดเป็นชายต้องบวชเรียน

ไม่ละเมิดสิทธิ และทำร้ายผู้อื่น

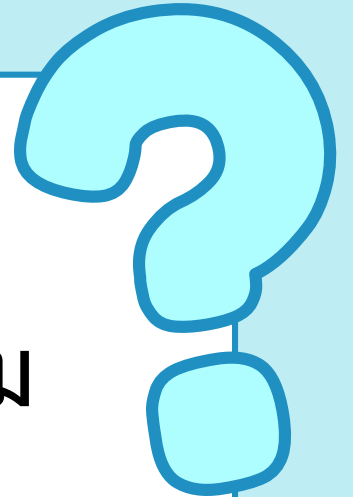
วรรณคดีทุกเรื่อง
ย่อมสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิต
ของคนในยุคนั้น ๆ

คำถามน่าคิด พินิจพิจารณา

เราสามารถนำแนวคิดจากเรื่อง
ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม
ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ท่องจำบทอาขยาน

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบงาน เรื่อง การถอดคำประพันธ์
๒. หนังสือเรียนวรรณคดีลำนำ ชั้น ป.๖

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖